

Financieringsstatuut
Gemeenschappelijke Regeling
Bureau Openbare Verlichting

Inhoud

- 1. Financieringsbeleid**
 - 1.1 Doel financieringsstatuut**
 - 1.2 Wettelijk kader**
 - 1.3 Algemene uitgangspunten en doelstellingen financieringsfunctie**
 - 1.3.1 Beheersen van financiële risico's
 - 1.3.2 Beheersen van koersrisicobeheer
 - 1.3.3 Beheersen van liquiditeiten risico's
- 2. Financiering**
 - 2.1 Financiering**
 - 2.1.1 De kasgeldlimiet
 - 2.1.2 De renterisiconorm
 - 2.1.3 De rentevisie
 - 2.1.4 Consolidatiebeleid
 - 2.2 Langlopende uitzettingen**
 - 2.2.1 Uitzettingen kortlopend.
 - 2.2.2 Uitzettingen langlopend (= één jaar en langer)
 - 2.3 Relatiebeheer
 - 2.4 Kasbeheer
- 3. Financieringsorganisatie**
 - 3.1 Organisatie
 - 3.2 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden
 - 3.3 Planning en control
- 4. Informatievoorziening**
 - 4.1 Operationele informatie
 - 4.2 Verantwoordingsinformatie
- 5. Begrippenkader**
- 6. Besluit Algemeen Bestuur**

1. Financieringsbeleid

1.1. Doel financieringsstatuut

Het financieringsstatuut stelt de kaders voor de financieringsfunctie van Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting Lek –Merwede (afgekort Bureau OVL) Waardlanden. De financieringsfunctie van Gemeenschappelijke Regeling OVL dient tot:

- het verzekeren van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het financieringsstatuut.

Ook wordt in dit statuut een beeld gegeven van de financieringsorganisatie.

1.2 Wettelijk kader

Bij het opstellen van het financieringsstatuut is rekening gehouden met de bepalingen van de wettelijke kaders, o.a. Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). Met ingang van 1 januari 2009 is de Wet tot wijziging van de Wet fido in werking getreden. Voor enkele wijzigingen die betrekking hebben op de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo) van toepassing.

In de Wet fido zijn voor de decentrale overheden voorschriften opgenomen over:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm;
- transparantie van het financieringsbeleid.

1.3 Algemene uitgangspunten en doelstellingen financieringsfunctie

De financieringsfunctie stuurt en beheerst financiële geldstromen, financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

- Dit financieringsstatuut voldoet aan hetgeen in de Gemeenschappelijke Regeling over financiering is gesteld.
- Het aangaan van leningen of het verstrekken van garanties dient uitsluitend de publieke taak. Bankieren is niet toegestaan.
- Bureau OVL kan middelen uitzetten uit hoofde van de financieringsfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd door de richtlijnen en limieten van dit financieringsstatuut.
- De mogelijkheid tot het afsluiten van leningen met een uitgestelde storting.

De hoofddoelstelling van de financieringsfunctie is:

“Het waarborgen van de financiële continuïteit van Bureau OVL.”

Om aan deze doelstelling praktische invulling te geven, zijn in dit financieringsstatuut drie subdoelstellingen onderkend:

1. Het beheersen van financiële risico's.
2. Het beheersen van koersrisico's.
3. Het beheersen van liquiditeitsrisico's.

1.3.1. Beheersen van financiële risico's

De financiële risico's zijn vooral het renterisico en het kredietrisico. Het renterisicobeheer is erop gericht nadelige gevolgen van renteontwikkelingen te beperken en optimaal te profiteren van gunstige renteontwikkelingen. Bureau OVL streeft naar spreiding in de rentetypische looptijden van leningen

en uitzettingen. Het kredietrisico heeft betrekking op de minimale kredietwaardigheid van de partijen waar Bureau OVL middelen kan uitzetten/beleggen.

1.3.2. Beheersen van koersrisicobeheer

Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen wordt door Bureau OVL beperkt door uitsluitend de volgende producten te hanteren: rekening courant, spaarrekening, daggeld, deposito's en producten met hoofdsomgarantie. Het is niet toegestaan een aandelen- of obligatieportefeuille op te bouwen.

1.3.3. Beheersen van liquiditeiten risico's

Hierbij gaat het om het beperken van het risico van onvoldoende beschikbare liquide middelen. Bureau OVL beperkt haar interne liquiditeiten risico's door haar financieringsactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), evenals een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van maximaal 4 jaar. Hierdoor worden onnodig hoge financieringskosten voorkomen.

2. Financiering

Onderdelen van dit hoofdstuk zijn: financiering, uitzettingen, kasbeheer en relatiebeheer.

2.1 Financiering

Financiering zorgt voor de invulling van de liquiditeitsbehoefte. De basis hiervoor is de liquiditeitsplanning. Deze planning bepaalt wanneer, hoeveel en voor welke termijn financiering nodig is.

Doelstellingen financiering:

- Financiering is nodig om vastgestelde doelen te realiseren en is geen doel op zich.
- Het voorzien in de toekomstige behoefte aan vermogen tegen zo laag mogelijke kosten en aanvaardbare risico's.
- Het veiligstellen van de financierbaarheid van de organisatie, zodat op elk gewenst moment middelen kunnen worden aangetrokken. De toegang tot de vermogensmarkt dient verzekerd te zijn.

Bij het aantrekken van financiering gelden de volgende uitgangspunten:

- 1) Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- 2) Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken om de renterisico's te minimaliseren en het renteresultaat te optimaliseren.
- 3) Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn:
 - onderhandse geldleningen (voor langere termijn);
 - kasgeldleningen (voor korte termijn, < 1jaar);
- 4) Er wordt gestreefd naar een minimum positie van lang vreemd vermogen.
- 5) Jaarlijks wordt een liquiditeitenplanning opgesteld met een looptijd welke tenminste gelijk is aan die van de meerjarenbegroting van OVL.
- 6) Het aantrekken van leningen geschiedt door tenminste 2 offertes aan te vragen bij banken en/of geldmakelaars.
- 7) Toegestane financieringsinstrumenten zijn: fixe (aflossing ineens), lineaire leningen (aflossing in gelijke delen) en annuïtaire leningen (rente en aflossing jaarlijks gelijk) van particuliere beleggers en banken; leningen met uitgestelde storting (forward).

2.1.1. De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft betrekking op "korte" financiering met een rentetypische looptijd van korter dan

1 jaar. De kasgeldlimiet is een door de minister van Financiën bepaald percentage van het begrotingstotaal. Ten tijde van de opstelling van dit Financieringsstatuut bedroeg deze 8,5%. Wanneer dit percentage vanuit het Rijk wordt aangepast zal het aangepaste percentage gelden.

Het gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Indien dit wel gebeurt, dient OVL de kortlopende schuld om te zetten in een langlopende lening (in termen van de Wet fido: consolideren).

De informatie over de kasgeldlimiet wordt opgenomen in de Financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag. Het toezicht op de kasgeldlimiet vindt plaats door de Provincie Zuid-Holland.

2.1.2. De renterisiconorm

De renterisiconorm heeft betrekking op financieringen met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar. OVL loopt renterisico over dat deel van de leningenportefeuille dat in enig jaar in aanmerking komt voor herfinanciering, over nieuw aan te trekken langlopende leningen en over dat deel van de langlopende leningen waarop in enig jaar een renteherziening van toepassing is. De renterisiconorm is door de minister van Financiën bepaald.

In aansluiting op de geactualiseerde Wet fido is per 1 januari 2010 de nieuwe Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden in werking getreden. Vanaf dat moment wordt de risiconorm berekend op basis van een percentage, namelijk 20% van het begrotingstotaal (voorheen was dit een percentage van de totale vaste schuld per 1 januari van enig jaar). Doel is om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Jaarlijks mogen de verplichte aflossingen en de renteherziening niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Toetsing vindt plaats via de financieringsparagraaf in de begroting (vooraf) en het jaarverslag (achteraf). Het externe toezicht op de renterisiconorm vindt plaats door de Provincie Zuid-Holland. Bureau OVL heeft bij aanvang geen langlopende leningen en loopt geen renterisico's als gevolg van herfinanciering.

2.1.3. Rentevisie

De rentevisie is één van de kaders waar binnen gehandeld wordt op de geld- en kapitaalmarkt. In de rentevisie wordt, op basis van een analyse van de financiële markten, een verwachting uitgesproken voor de ontwikkeling van zowel de korte als de lange rente. De rentevisie wordt bepaald op basis van interne en externe informatie en wordt ieder jaar in de financieringsparagraaf opgenomen.

2.1.4. Consolidatiebeleid

Consolideren is het omzetten van korte financiering (rekening-courant krediet, daggeld, kasgeld) in lange financiering. De hoogte van en het moment waarop langlopende leningen worden aangetrokken hangt af van de liquiditeitsprognose en de rentevisie. Hierbij wordt rekening gehouden met de renterisiconorm.

Bij een stijgende kapitaalmarktrente worden, indien mogelijk, langlopende leningen geconsolideerd. Bij het kiezen van de looptijd van een aan te trekken langlopende lening dient rekening gehouden te worden met de gewenste financieringsstructuur. Bij een gezonde financieringsstructuur is er evenwicht tussen de aflossingen op langlopende leningen en de afschrijvingen op investeringen.

2.2 Uitzettingen

Doelstellingen uitzettingen:

- Het optimaliseren van het renteresultaat op bestaande en geprognoseerde liquiditeitsoverschotten tegen aanvaardbare risico's.

2.2.1 Kortlopend (= tot 1 jaar).

Bij het uitzetten van middelen voor een periode van één jaar en korter gelden de volgende uitgangspunten:

- Financiële instellingen binnen het EER-gebied met ten minste een AA-rating van twee van de volgende erkende rating-bureau's: Moody's, Standard & Poors of Fitch IBCA.
- Er worden minimaal 2 offertes aangevraagd voor uitzettingen vanaf 3 maanden.
- Het wegzetten op een spaarrekening bij een financiële instelling met AA-rating.

2.2.2 Langlopend (=vanaf 1 jaar en één dag)

Bij het uitzetten van middelen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

- Financiële instellingen binnen het EER-gebied met ten minste een AA-rating van twee van de volgende erkende rating-bureau's: Moody's, Standard & Poors of Fitch IBCA.
- Er worden minimaal 2 offertes aangevraagd.

2.3 Kasbeheer

Het betalingsverkeer wordt door Bureau OVL zodanig ingericht dat het kosteneffectief kan worden beheerd. De relatie met de huisbankier wordt minimaal eens per 4 jaar geëvalueerd.

Richtlijnen kasbeheer:

- Hanteren van betaalinstrumenten die de bankkosten en interne verwerkingskosten minimaliseren.
- Het periodiek evalueren of de tarieven van de huisbankier nog concurrerend zijn met tarieven bij andere banken.
- Het minimaliseren van het aantal rekeningen met het oog op transparantie en efficiëntie.

2.4 Relatiebeheer

Goed relatiebeheer is vooral van belang om het (product) ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan ontwikkelingen op de rentemarkt en financiële innovaties.

Doelstellingen relatiebeheer:

- Het zorg dragen voor permanente beschikbaarheid van bancaire en financiële diensten.

Richtlijnen relatiebeheer:

- Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in 2.2.2 Langlopende uitzettingen.
- Financiële instellingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands of aan de andere kant EER-toezicht¹ te vallen, zoals De Nederlandsche Bank en de Verzekeringskamer.
- Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.
- Bankrelaties en hun bancaire condities worden minimaal eens in de 5 jaar beoordeeld.

3. Financieringsorganisatie

3.1 Organisatie

¹ Onder de Europese Economische Ruimte (EER) vallen naast de lidstaten van de Europese Unie ook Noorwegen, IJsland en Liechtenstein.

De administratieve organisatie en de interne controle moeten waarborgen dat:

- de uitvoering rechtmatig en doelmatig is;
- de financieringsactiviteiten adequaat kunnen worden uitgevoerd en bijgestuurd;
- de risico's kunnen worden beheerst;
- de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de informatie verzekerd zijn.

3.2 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Om inzicht te geven in de verschillende rollen van het bestuur en de werkorganisatie zijn in de onderstaande tabel de verantwoordelijkheden van de verschillende organisatielagen opgenomen.

Functie	Verantwoordelijkheden/bevoegdheden
Algemeen Bestuur	• Het vaststellen van de financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening. • Het vaststellen van het financieringsstatuut.
Dagelijks Bestuur	• Het vaststellen en uitvoeren van het financieringsbeleid. • Het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid. • Besluitvorming over het aangaan van nieuwe geldleningen en andere overeenkomsten met financiële instellingen over het betalingsverkeer.
Manager	• Het beslissen van transacties op de geld- en kapitaalmarkt en het op basis van mandaat ondertekenen van overeenkomsten. • Het aantrekken en uitzetten van gelden in het kader van het saldo- en liquiditeiten beheer. • Het onderhouden van contacten met banken, geldmakelaars en overige financiële instellingen. • Het afsluiten van financiële contracten voortvloeiend uit bovenstaande deelfuncties*. • Het schriftelijk vastleggen van de financieringstransacties en het doorgeven hiervan aan de medewerkers financiën. • Het voorbereiden van beleidsvoorstellen op financieringsgebied. • Het ondertekenen van opdrachten tot betalingen. • Het maken en bewaken van de liquiditeitsplanning.
Administratiekantoor	• Het uitvoeren van de betaalopdrachten. • Het voeren van een interne controle op de uitgevoerde financieringstransacties. • De verzending van de dagafschriften en alle correspondentie omtrent betalingen en ontvangsten aan degene die de financiële administratie bijhoudt. Het afleggen van verantwoording aan het Dagelijks Bestuur over de uitvoering van het financieringsbeleid. • Het beheren van de geldstromen • Het controleren van de volledigheid en betrouwbaarheid van de informatievoorziening van de financieringsfunctie en de rapportage van onregelmatigheden aan het Dagelijks Bestuur . • Het ondersteunen bij het opstellen van een liquiditeitsplanning. • Het bewaken van de kwaliteit van de financieringsprocessen.
De externe accountant	• Het in het kader van haar reguliere controletaak adviseren en controleren omtrent de feitelijke naleving van het Financieringsstatuut.

Voor de uitvoering van de financieringsfunctie, is een duidelijke, transparante functiescheiding van belang. In de onderstaande tabel zijn de bevoegdheden weergegeven.

	Beschikking bevoegd	Voorbereiding en-of uitvoering
Saldo-, liquiditeiten- en geldstromenbeheer		
1. Het uitzetten van middelen via callgeld, deposito en spaarrekening; de Algemeen manager beslist en bereidt de transactie voor (offertes opvragen e.d.)	Algemeen manager	Administratiekantoor
2. Het aantrekken van middelen via callgeld, of kasgeld; de Administratiekantoor bereidt de transactie voor (offertes opvragen e.d.)	Algemeen manager	Administratiekantoor
3. Aantrekken van leningen met het looptijd van 1 jaar	Dagelijks bestuur	Algemeen manager (bereidt beslissing ook voor).
4. Betalingsopdrachten verlenen (4 ogen – principe)	Algemeen manager	Administratiekantoor
5. Betalingsopdrachten uitvoeren	Administratiekantoor	Andere medewerker administratiekantoor (verricht controle achteraf).
Bankrelatiebeheer		
6. Bankrekeningen /sluiten/wijzigen	Dagelijks bestuur	Algemeen manager
7. Bankcondities en tarieven afspreken	Dagelijks bestuur	Algemeen manager

3.3 Planning en control

De planning en control cyclus bestaan uit diverse producten. In de begroting wordt in de Financieringsparagraaf ingegaan op de verwachte renteontwikkeling (rentevisie) en het gekozen financieringsbeleid voor zowel de korte als de lange termijn. In het jaarverslag wordt vervolgens het gevoerde financieringsbeleid geëvalueerd. Bij de tussentijdse rapportages kan, indien nodig, het gevoerde financieringsbeleid worden bijgesteld.

Richtlijn:

- In zowel de begroting als het jaarverslag wordt een financieringsparagraaf opgenomen.
- Bij elke begroting wordt een meerjarige investeringsplanning gepresenteerd.

4. Informatievoorziening

Kernelementen bij de financieringsfunctie zijn sturen, beheersen en verantwoorden. Om de financiële risico's te kunnen beheersen is de juistheid, tijdigheid en volledigheid van relevante informatie essentieel.

De gewenste informatie is onder te verdelen in operationele informatie en verantwoordingsinformatie. De administratieve organisatie en de interne controle moeten deze informatievoorziening waarborgen.

4.1 Operationele informatie

Met betrekking tot de financieringsactiviteiten dient tenminste de in de onderstaande tabel opgenomen informatie te worden verstrekt door de betreffende functionarissen:

Informatie	Frequentie	Informatie-verstrekker	Informatie-ontvanger
1. Liquiditeiten planning	Jaarlijks	Administratiekantoor	Algemeen manager en dagelijks bestuur
2. Financieringsparagraaf in de begroting	Jaarlijks	Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur; en raden voor zienswijze

4.2 Verantwoordingsinformatie

Deze informatie geeft aan of gestelde doelen gerealiseerd zijn en of de uitvoering van de financieringsfunctie heeft plaatsgevonden binnen de kaders van dit statuut. Hierbij komt ook de rechtmatigheid aan de orde.

Informatie	Frequentie	Informatie-verstrekker	Informatie-ontvanger
1. Verantwoording n.a.v. Financieringsparagraaf via het jaarverslag	Jaarlijks	Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur en raden voor zienswijze
2. Renterisiconorm en kasgeldlimiet in de Financieringsparagraaf van het jaarverslag	Jaarlijks	Administratiekantoor	Dagelijks Bestuur
3. Afgesloten leningen, uitzettingen en garanties	binnen 14 dagen na afsluiten	Algemeen manager	Dagelijks Bestuur

4. Begrippenkader

In dit statuut wordt verstaan onder:

- Financiering Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen.
- Financieringsfunctie De financieringsfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De financieringsfunctie bestaat uit vier functies: risicobeheer, financiering, kasbeheer en debiteuren- en crediteurenbeheer.
- Geldstromenbeheer Al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer).
- Intern liquiditeitsrisico De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen.
- Kasgeldlimiet Een bedrag op basis van de Wet fido ter grootte van een percentage van 8,5% van het begrotingstotaal van Gemeenschappelijke Regeling OVL bij aanvang van het jaar.
- Koersrisico Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde vermindere door negatieve koersontwikkelingen.

- Kredietrisico	De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit.
- Liquiditeitenbeheer	Het aantrekken en uitzetten van middelen voor een periode tot één jaar.
- Liquiditeitenplanning	Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijdseenheid.
- Rating	De inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuldpapier.
- Renterisico	Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de door rentewijzigingen.
- Renterisiconorm	Een bij de aanvang van enig jaar op basis van in de Wet fido vastgesteld percentage van 20% van het begrotingstotaal. Jaarlijks mogen de verplichte aflossingen en de renteherziening niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.
- Rentetypische looptijd	Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare, constante rentevergoeding.
- Saldobeheer	Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen.
- Rentervisie	Toekomstverwachting over de renteontwikkeling.
- Uitzetting	Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer.
- Prudent	Inzicht in beleid, verstandig oordeel.

5. Besluit

Algemeen Bestuur Bureau OVL : 9 januari 2012

Agendapunt : 5

Nummer : AB2012/001/5.4

Onderwerp : Vaststelling Financieringsstatuut

Het Algemeen Bestuur van de 'Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting'

b e s l u i t:

Het financieringsstatuut Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting vast te stellen

Aldus besloten in de bestuursvergadering,
gehouden op 9 januari 2012

de secretaris

de voorzitter